

Funktionsaktivism: Onlineaktivism och samhällsengagemang på Twitter

Av: Fredrik Wintzell

Handledare: Fredrik Winberg
Södertörns högskola | Institutionen för Medieteknik
Kandidat 15 hp
Medieteknik | Hötsterminen 2018
Programmet för It, Medier och Design

Abstract

Title: Disability Activism: Online activism and civic engagement on Twitter

Activism and Civic engagement on social media have been taking place since they became a part of communication takes place in people's everyday lives (Mihailidis 2015). This thesis aims to study the new opportunities for civic engagement and activism that have arisen through the growth of digital media. This work aims to study this by specifically studying how activism surrounding disability and disabled people (disability activism) takes place on the social media platform Twitter. Since the needs of disabled people are often not a priority in the development of technology (World Health Organization 2011, s.184). In this study a mediated community of disability activists and their activity on Twitter are studied using netnography. The observations of which are analyzed through theoretical foundations in infrastructuring (Mosconi et al. 2017), design in relation to civic engagement (Korn & Volda 2015), and the role of mediated communities in activism (Fromm 2015). The primary result of the netnography is the observation of how the disability activists appropriated Twitter as an infrastructure for their activism, as well as three analytical categories of the activity that was observed during the field work. Based on this categorization and analysis of the activists' user behavior the main contribution of this thesis is formulated: A description of how disability activists engage in infrastructuring of Twitter to create a platform where their mediated community can engage in online activism and civic engagement.

Key words: "Civic engagement", "online activism", "disability", "twitter", "netnography", "design", "media and communication technology"

Abstrakt

Aktivism och samhällsengagemang i sociala medier har skett sedan de blev en del av hur kommunikation sker i människors vardagsliv (Mihailidis 2015). Denna uppsats ämnar undersöka de nya möjligheterna för samhällsengagemang och aktivism som uppstått genom utvecklingen av digitala medier. Detta verk ämnar undersöka detta genom att specifikt undersöka hur aktivism kring funktionsvariation och funktionsvarierade personer (funktionsaktivism) sker på den sociala mediaplattformen Twitter. Då funktionsvarierade personers behov ofta inte prioriteras i teknologisk utveckling (World Health Organization 2011, s.184). Genom en netnografi undersöks i denna studie en medierad gemenskap av aktivister och deras aktivitet på Twitter. Observationerna analyseras och diskuteras utefter teoretiska grunder i infrastrukturering (Mosconi et al. 2017) och design i förhållande till samhällsengagemang (Korn & Volda 2015), samt medierade gemenskapers roll i aktivism (Fromm 2015). De primära resultaten av netnografien är observationen av hur funktionsaktivister approprierade Twitter som infrastruktur för sin aktivism, samt tre analytiska kategorier av aktiviteten som observerades under fältarbetet. Utifrån denna kategorisering och analysen av aktivisternas användarbeteende formuleras uppsatsens huvudsakliga bidrag: En beskrivning av hur funktionsaktivister bedriver infrastrukturering av Twitter för att skapa en plattform där deras medierade gemenskap kan bedriva aktivism och samhällsengagemang.

Nyckelord: ”Samhällsengagemang”, ”onlineaktivism”, ”funktionsvariation”, ”funktionsnedsättning”, ”twitter”, ”netnografi”, ”design”, ”medietknik”

Innehåll

1. Introduktion.....	5
1.2 Syfte och Motivation.....	6
1.3 Frågeställning.....	7
2. Bakgrund och relaterad forskning.....	8
2.1 Funktionsvariation	8
2.2 Medierade gemenskaper	9
2.3 Relaterad forskning	11
3. Teoretisk bakgrund	14
3.1 Vardagslivet och infrastrukturering	14
3.2 Fyra synsätt på design och samhällsengagemang.....	15
3.2.1 Överläggning.....	16
3.2.2 Situerat deltagande.....	16
3.2.3 Disruption.....	17
3.2.4 Friktion.....	18
4. Metod	20
4.1 Netnografi	20
4.2 Utförande	21
4.3 Etiskt ställningstagande.....	23
4.4 Validitet.....	23
5. Resultat och analys.....	25
5.1 Observerade hashtaggar	25
5.2 Kategorier av aktivitet.....	27
5.2.1 Kampanjaktivitet.....	27
5.2.2 Opinionsbildning.....	28
5.2.3 Mobilisering	30
5.3 Appropriering av Twitter som infrastruktur.....	31
6. Diskussion, slutsats och framtida forskning	33
7. Referenser	36
8. Bilagor.....	38
1. Observationsmall	38

1. Introduktion

Efter uppkomsten av sociala medier i samhället har aktivism online utvecklats till en kraft för samhällsförändring. Individer har genom sociala mediernas nya flöden för information och kommunikation funnit möjligheter för att organisera sig och bedriva aktivism. Detta till en sådan grad att olika typer av samhällsengagemang i sociala medier har blivit en del av vissa individers vardagsliv. (Korn & Volda 2015, s.147). Samhällsengagemang innefattar många olika typer av aktivitet som kan genomföras på individuell eller kollektiv nivå (Ibid, s.145). Begreppet samhällsengagemang innefattar flera olika former av aktivitet, det sträcker sig från aktivism (och därmed även onlineaktivism) (Korn & Volda 2015, s.145) till andra former av aktivitet menade att påverka eller engagera sig i sin närhet och gemenskap (Mosconi et al. 2017, s.979). Aktivism i sociala medier kan ta flera olika skepnader, från kampanjer för pengainsamling (Lewis et al. 2014), till opinionsbildning och diskussion från aktivister i sociala flöden (Korn & Volda 2015, s.149), eller genom påtryckningar och direkta protester i sociala medier (Fromm 2015, s.157). Onlineaktivism har också bedrivits av funktionsvarierade personer och deras allierade som under Paralympics 2012 (Pearson & Trevisan 2015). Aktivism av funktionsvarierade personer och deras allierade har en rad av utmaningar som är av intresse att undersöka då funktionsvarierade personers behov har sällan varit en prioritet för utvecklare av sociala medier (World Health Organization 2011, s.184).

Den teknologiska utvecklingen har även bidragit till formationen av medierade gemenskaper som i sin tur medfört nya förutsättningar för samhällsengagemang och aktivism genom sociala medier. (Mihailidis 2015, s.23). Aktivism på sociala medier har sträckt sig från kampanjaktivism som *Save Darfur* kampanjen på Facebook mellan 2007 och 2010 vilken inbegrep en pengainsamling som engagerade mer än en miljon användare (Lewis et al. 2014), till mobilisering för demokrati och revolution under den så kallade Arabiska våren i länder som till exempel Tunisien. Aktivism online skedde där på flera olika sociala medier samt i fysiska utrymmen och i traditionella medier (Lim 2013). För dessa protester och flera andra har ett av dessa forum, Twitter fungerat som en plats för att bedriva aktivism (Lim 2013, s.937). Twitter har använts av Occupy Wall Street rörelsen i USA (Wang et al. 2016) och av funktionsaktivister i Storbritannien (Pearson & Trevisan 2015) som ett redskap för att organisera och bedriva protester. Forskning kring onlineaktivism har genomförts på Twitter, eftersom plattformens publika natur gör det möjligt att undersöka en stor mängd empiriskt material. Material kan till exempel undersökas genom metoder som innehållsanalys av tidigare aktiviteter (Pearson & Trevisan 2015), eller nätverksanalys av aktiviteter i de hashtaggar som används på Twitter (Wang et al. 2016). Twitter har

även använts som en källa för empiriskt material relaterat till protester och dylikt i undersökningar som baserar sig på flera olika typer av sociala- och traditionella medier (Lim 2013).

1.2 Syfte och Motivation

Denna studie ämnar undersöka medierade gemenskaper och samhällsengagemang på Twitter ur ett medietekniskt perspektiv genom kvalitativ netnografi (Frostling-Henningsson 2017, s.111). I de kvalitativa studier av onlineaktivism som bedrivits av forskare som Pearson och Trevisan (2015), Miller (2017) så analyseras observationer och resultat utifrån ett sociologiskt eller psykologiskt perspektiv. Vilka designaspekter av sociala medier som gör onlineaktivism effektivt behandlas däremot inte i dessa undersökningar. Då design spelar en central roll i hur infrastrukturer i samhället konstrueras (Korn & Voids 2015, s.147) så innebär denna avsaknad av forskning från ett design- eller medietekniskt perspektiv möjligheter för nya rön i forskning kring samhällsengagemang i digitala medier.

Det finns tidigare forskning av aktivism på sociala medier som utgår ifrån ett medietekniskt perspektiv. Denna har riktat sig till bredare rörelser på sociala medier som utgår ifrån en kvantitativ metod som till exempel den nätverksanalys som Wang et al. använder sig av för att studera användning av hashtaggar under Occupy Wall Street (Wang et al. 2016). Kvantitativa metoder riskerar dock att ignorera eller utesluta perspektiv från mer marginaliserade personer eller populationer i sin forskning då de eftersöker generaliserbara resultat (Bell 2015, s.20).

Huvudsyftet med denna uppsats är att undersöka funktionsaktivism för att undersöka hur förhållandet mellan funktionsvariation och teknologisk utveckling påverkar hur onlineaktivism bedrivs på Twitter. Detta är av intresse att undersöka eftersom design och teknologisk utveckling ofta inte har skett med funktionsvarierade personer i åtanke (World Health Organization 2011, s.184). Bortom funktionsvariation är det även av intresse att undersöka detta ämne för att många individer använder sociala medier som en primär källa för information, kommunikation och social aktivitet (Mihailidis 2015, s.17).

1.3 Frågeställning

Denna studie ämnar inte undersöka specifika protester eller incidenter som skett på Twitter. Utan snarare hur onlineaktivism och samhällsengagemang ser ut i den medierade gemenskapen av funktionsaktivism på Twitter. Den huvudsakliga frågeställningen är ”Hur används Twitters funktioner av funktionsaktivister för att bedriva aktivism?”.

Frågeställningen formuleras på detta sätt för att tydligt beskriva att denna undersökning görs ur ett medietekniskt perspektiv som fokuserar på att studera ämnet utifrån användaraktivitet på Twitter. Vad som kommer undersökas i uppsatsen är alltså funktionsaktivisternas användarbeteende och aktivitet, snarare än varför än att undersöka varför de använder Twitter som plattform för aktivism.

2. Bakgrund och relaterad forskning

Detta kapitel avser att beskriva vad det innebär att vara funktionsvarierad, och hur funktionsvarierade personer påverkas av den teknologiska utvecklingen. Detta sker genom att först presentera en definitionsmodell av funktionsvariation som grundar sig i hur funktionsvarierade personer påverkas av samhället. I kapitlet beskrivs även utvecklingen av medierade gemenskaper och hur dessa bildats som följd av digitala mediers utveckling. Tidigare forskning relaterad till samhällsengagemang och aktivism online behandlas även i detta kapitel.

2.1 Funktionsvariation

För att kunna undersöka funktionsaktivism krävs även en definition av vad det innebär att vara funktionsvarierad i samhället. Det finns två huvudsakliga modeller som används för att definiera vad det innebär att vara funktionsvarierad, den sociala modellen och den medicinska modellen. Den medicinska modellen ser funktionsvariation som ett individuellt medicinskt problem som ska i huvudsak lösas genom olika medicinska metoder och rehabilitering. Den sociala modellen definierar funktionsvariation utifrån ett strukturellt och socialt perspektiv där funktionsvarierade personer hindras mer av samhället än av sina funktionsvariationer genom till exempel begränsad tillgång till tillgängliga fysiska platser, funktionsdiskriminering, samt socioekonomiska faktorer som begränsar tillgång till sjukvård och tillgänglighetsverktyg. Dessa modeller utesluter nödvändigtvis inte varandra då även om funktionsvarierade personer marginaliseras av samhället, kan de också ha medicinska problem som ännu inte är lösta eller inte kan lösas. Denna studie kommer i huvudsak använda sig av den modell på funktionsvariation som World Health Organization (WHO) arbetar utifrån. Denna modell är den bio-psyko-sociala modellen som försöker finna en kompromiss mellan de personliga och socioekonomiska faktorer som leder till funktionsvariation. Denna modell begränsar sig inte till fysiska funktionsvariationer utan blandar även in psykologiska tillstånd och åkommor som leder till funktionsvariation. (World Health Organization 2011, s.5).

Funktionsvarierade personers problem med otillgängliga fysiska miljöer har även uppstått i digitala miljöer som sociala medier. Då design av sociala medier ofta inte genomförts med funktionsvarierade personer i åtanke. Något som är särskilt påtagligt för personer med sensoriska funktionsvariationer eller personer med funktionsvariationer som påverkar deras fingerfärdighet och motorik. Något som således påverkar deras möjligheter att interagera med digitala teknologier. (World Health Organization 2011, s.184). Barriärerna som försvårar funktionsvarierade personers situation i förhållande till internet och

sociala medier är inte bara fysiska. Den höga kostnaden av tillgänglighetsverktyg för digitala sammanhang kombinerat med att funktionsvarierade personer har i genomsnitt en längre inkomst än normfungerande personer agerar som en samhällsbarriär för deras tillgång till internet (Ibid, s.185). Teknologisk utveckling kan också utgöra ett hinder då funktionsvarierade personer sällan tas i åtanke vid utvecklingen av nya teknologier. Därför finns risken att även nya tillgänglighetsverktyg görs obsoleta av den teknologiska utvecklingen (Ibid, s.185). World Health Organization anser att samhällets olika infrastrukturer för kommunikation, handel, och administration digitaliseras. Därför blir det allt viktigare att designers riktar sig till barriärer för tillgänglighet, för att försäkra att funktionsvarierade personer inte utesluts från samhället genom att olika infrastrukturer görs otillgängliga. (Ibid, s.186).

2.2 Medierade gemenskaper

Utvecklingen av gemenskaper understödda eller beroende av digitala medier är ett centralt tema för detta verk. Hur de bildas och fungerar behöver förstås för att kunna tolka och analysera de olika observationerna av funktionsaktivism på Twitter ur ett medietekniskt perspektiv. För detta används teorin om medierade gemenskaper eller medierade samhällen (översatt från *Mediated Communities*), ett begrepp centralt för verket *Mediated Communities: Civic Voices, Empowerment and Media Literacy in the Digital Era* (Shumow 2015). Den studerade gemenskapen av funktionsaktivister på Twitter kan förstås utifrån denna konceptualisering av hur gemenskaper bildas och agerar på sociala medier.

En medierad gemenskap är den typ av gemenskap som uppstår som resultat av hur nya medier (som sociala medier, digitalisering av traditionella medier, samt webbpublikationer) drivit fram nya möjligheter för samhällsförändring, särskilt när rörelser och gemensamheter kan börja organisera och mobilisera sig online. Detta sker påtagligt i lokala sammanhang, och Shumow (2015) skriver om ett fall av kontaminering av dricksvattnet i West Virginia, USA som ett exempel på detta. På grund av det blandade budskapet från det lokala styret så använde sig invånarna i det påverkade området sig av sociala medier för att sprida information de själva hade, diskutera sina farhågor kring kontaminationen, samt kunna ta del av de senaste nyheterna som rörde kontamineringen av just dricksvatten (Ibid, s.7). Spridningen och utvecklingen av digitala medier har alltså givit upphov till att meningen av gemenskap, samhälle, och kollektiv identitet har radikalt förändras i den digitala tidsåldern då individer lokalt och globalt nu är mer sammankopplade än någonsin. Detta innebär en större potential att ge egenmakt till individer och marginaliserade grupper, samt ökat samhällsengagemang och demokratisering. Individer får fler verktyg att mobilisera sig för samhällsförändring såväl lokalt som globalt (Ibid, s.10).

Denna förändring har till stor del bara kunnat ske som följd av den globala populationens ökade medieförståelse. Detta kan exemplifieras av den omedelbara reaktionen efter bombningen under Boston Marathon den 15:e April 2013. Nästan omedelbart spreds nyheten på sociala medier och på nätverk som Twitter och Facebook, där kunde deltagare och åskådare sprida information om vad som hänt, samt nå ut till familj och vänner för att meddela att de var säkra eller oskadda (Mihailidis 2015, s.15). Personer som följde händelseförloppet via sociala medier hade tillgänglighet till en stor mängd av information från en stor variation av källor, men även om denna information kunde spridas snabbt var problemet att den ofta levererades utan struktur, kontext eller garanti på att vad som rapporterades var trovärdig information. Något som på det sociala nätverket Reddit ledde till att rykten och falska anklagelser om vem som var skyldig till bombdådet spreds väldigt snabbt. Sociala mediernas vågräta upplägg där alla konton och inlägg har samma potential för viralitet leder till att informationsflödet ofta blir kaotiskt, samtidigt som de stör det normala förhållandet mellan privatpersoner, mediaproducenter, och flödet av information (Mihailidis 2015, s.16).

Detta nya medielandskap har vuxit till en nivå där befolkningens vardagar genomsyras av olika sociala nätverk från etablerade sociala nätverk som Facebook, Twitter, eller Youtube till mer lokalt fokuserade plattformar som Nextdoor, samt även den nya generationen av sociala medier som Snapchat och Instagram. Denna nya teknologi har radikalt förändrat hur befolkningen använder media och hur de kommunicerar. Något som lett till flera nya möjligheter för kommunikation och samhällsengagemang bortom ramarna av det spatiala och fysiska rummet. Vana och flitiga användare av sociala medier kan beskrivas som deltagare eller invånare i ett virtuellt utrymme, där ett decentraliserat samarbete och delande av kunskap, idéer och kultur pågår ständigt på en global nivå. (Mihailidis 2015 , s.17).

2.3 Relaterad forskning

Undersökningar av aktivism online är ett område som undersöks av flera olika forskare med många olika tillvägagångssätt, perspektiv och målgrupper för sina undersökningar, ofta ur ett sociologiskt perspektiv, men inte nödvändigtvis genom metoder som netnografi eller andra kvalitativa metoder. Till exempel, I Wang et al. (2016, s.855) undersökning av Occupy Wall Street (OWS) rörelsen och aktivisternas användning utav hashtaggar. Där forskarna använder sig utav Twitter-data för att kartlägga användandet av hashtaggar relaterade till OWS genom en nätverksanalys. Vilken sedan analyseras och sammanställs för att avgöra hur hashtaggar och viralitet används av politiska rörelser online. Från resultaten av sin forskning ansåg forskarna att hashtaggar kan hjälpa tweets nå flera sociala cirklar på Twitter samt nå viralitet. Forskarna observerade i sin undersökning även hur hashtaggar används för att mobilisera inflytelserika aktörer till att låna sina röster till OWS rörelsen, dessa aktörer kunde vara olika typer av offentliga personer som politiker eller andra berömda personer som inte nödvändigtvis nått kändisskap genom politisk aktivitet (Wang et al. 2016, s.862).

Undersökningar av just funktionsaktivism på Twitter har även genomförts av Pearson och Trevisan (2015) som genom en kvalitativ innehållsanalys av protester från funktionsaktivister under Paralympics 2012 undersökte de strategier aktivister använde för att sprida sitt budskap, men även hur dess aktivister anpassat sin aktivism för vad Pearson och Trevisan kallar den nya media ekologin av sociala medier, nättidningar och dylikt. Denna teknik liknar netnografi, men saknar aspekten av att samla in material i realtid. Dock är innehållsanalys en valid metod för att analysera det empiriska material som samlas in under netnografisk forskning, så genom detta skulle artikeln kunna tolkas som en typ av netnografi (Frostling-Henningsson 2017, s.120). Pearson och Trevisan undersöker även hur protester online och offline användes samtidigt av rörelserna och hur kampanjen decentraliserade sig genom att lyfta röster från flera olika personer snarare än att kommunicera enbart genom kampanjens officiella kanaler som talespersoner eller Twitter-konton. Dessutom undersöker de effekten protesterna hade på bilden av funktionsvarierade personer som presenterades i traditionella medier som trycktidningar och nyhetssändningar. Då de genomförde sin undersökning i efterhand så kunde de även diskutera effekterna av protesterna kring Paralympics 2012 i större detalj. Vad forskarna kunde konstatera genom denna forskning var att aktivisternas användande av personliga berättelser relaterade till sina egna eller deras anhörigas funktionsvariationer var effektivt för att skapa en positiv bild av funktionsvarierade personer. Något som även sträckte sig till traditionella medier som efter protesterna började använda sig av dessa personliga vittnesmål i artiklar relaterade till den marginalisering funktionsvarierade personer mötte i Storbritannien. De konstaterar även att de demonstrationer som genomfördes av funktionsaktivisterna

både online och offline hade en direkt påverkan. En påverkan som ledde till att ett företag som ansvarat för administrativa processer relaterade till sjukersättning förlorade sitt uppdrag efter deras kontrakt tog slut (Pearson & Trevisan 2015).

Forskning på användning av sociala medier av marginaliserade personer har även genomförts. I studien *"My Voice Is Definitely Strongest in Online Communities": Students Using Social Media for Queer and Disability Identity-Making* diskuterar Miller (2017) hur HBTQIA (HBTQIA är en förkortning för att sammanfatta homosexuella, bisexuella, trans, queer, intersex, och asexuella identiteter i ett begrepp) och funktionsvarierade användare utforskar sina identiteter, och bedriver aktivism genom sociala medier. Denna forskning fokuserar mer på individnivå genom kvalitativa intervjuer med en rad av funktionsvarierade HBTQIA-studenter på ett universitet. I vilken de beskriver hur deras användande av sociala medier påverkat deras välmående och självförståelse. Studenterna kunde genom att hitta personer som kanske hade samma HBTQIA-identitet eller samma funktionsvariation finna en typ av validitet och solidaritet som inte fanns tillgänglig för dem i den fysiska världen. Det var dessa studenters åsikt att den gemenskap de fann och den aktivism de bedrev i online forum var lika riktig som dess motsvarighet i det fysiska rummet (Miller 2017).

När det gäller specifikt netnografisk forskning av onlineaktivism så är ett exempel Scaraboto och Nunes Perieras (2013) artikel som undersöker hur konsumenters identiteter influerar marknaden genom kvalitativ netnografi, där de undersöker bloggar från fettaktivister. De fokuserar på att identifiera de retoriska strategier dessa aktivister använder genom att följa en rad av bloggar från olika fettaktivister. Detta även genom att observera och delta i de sociala diskussionerna som pågick i kommentarsfälten till dessa olika bloggar. Metodiken de använder grundar sig i en typ av deltagande observerande netnografi som utgår från att den netnografiska forskaren deltar i det online forum hen undersöker (Frostling-Henningsson 2017, s.112). De fann genom sin netnografi hur fettaktivisterna genom sin kritik av fettfobiska företag, och beteenden försökte främja en förändring i hur de representeras i media, samt hur produkter och system designas. Detta genom att konstruera argument olika argument för olika sammanhang. Känslomässiga argument på individnivå, logiska argument för en bredare publik, och argument relaterade till etik men även känslor för att inspirera till en bredare kulturell förändring i hur feta personer representeras i media och tas i åtanke av designers och företag. De använde även sina plattformar som bloggare för att mobilisera sina följare att protestera när företag eller personer betedde sig fettfobiskt .(Scaraboto & Nunes Periera 2013).

Forskning kring hur onlineaktivism fungerar vid pengainsamlingar har även undersökts, som Lewis et al. (2014) gjort i studien *The Structure of Online Activism* där en studie av kampanjen *Save Darfur* gjordes i syfte av att kartlägga hur aktiva online aktivister på Facebook var samt hur stor roll sociala medier och nätverk spelar i digitala protester. (Lewis et al. 2014, s.1). *Save Darfur* var en kampanj riktad till att motverka vad som beskrevs som ett folkmord eller krig i regionen Darfur i Sudan. En kampanj som med hjälp av online aktivister lyckades samla upp till 100000 dollar i donationer. (Lewis et al. 2014, s.2) Genom att studera hur individer rekryterades online till att engagera sig i och donera till *Save Darfur*-kampanjen, observerade Lewis et al. att mängden av engagemang på Facebook jämfört med mängden av donationer var relativt blygsamma då donationer genom Facebook endast stod för 0.24% av de totala donationerna. Lewis et al. drog då slutsatsen att stora aktivistgemenskaper kan på sociala medier skapa en paradox där individer inte känner sig manade att donera på grund av hur många som engagerar sig eller följer saken (Lewis et al. 2014, s.5). Lewis et al. spekulerade dock i att även om de faktiska donationerna genom Facebook var få i förhållande till de donationer som gjordes genom traditionella metoder, så hade *Save Darfur*-kampanjens popularitet på Facebook Kunnat bidra till att personer donerade utanför Facebook (Lewis et al. 2014, s.6). De drog dock slutsatsen att Facebook fungerade bättre som ett verktyg för marknadsföring än för organisering för samhällsengagemang (Lewis et al. 2014, s.7).

3. Teoretisk bakgrund

Den teoretiska bakgrunden i denna uppsats baserar sig till stor del på olika begrepp och koncept som behandlar samhällsengagemang i digitala miljöer som studerats inför och vid analysen av observationerna. Dessa begrepp och koncept behandlar specifikt hur samhällsengagemang och aktivism kan främjas eller hämmas av design och teknik. Det första av dessa begrepp är vardagslivet och infrastrukturer, koncept som förklarar det sammanhang individer befinner sig i när de deltar eller märker av onlineaktivism. Det andra är fyra begrepp och synsätt på design för samhällsengagemang: Överläggning, situerat deltagande, disruption, och friktion som Korn och Volda (2015) presenterar. Understött främst av rönen från Mosconi et al. (2017) och beskrivningar av samhällsengagemang i sammanhanget av medierade gemenskaper av Fromm (2015).

3.1 Vardagslivet och infrastrukturering

Allt mer sedan utvecklingen av digitala medier har deras närvaro i individers liv ökat och gjort dem till en del av individers vardagsliv. En människas vardagsliv definieras dock inte blott av de olika aktiviteter (matlagning, arbete, tänkande) en person genomför under en dag i sitt liv utan av även utrymmet mellan dessa olika specialiserade och ofta fragmenterade aktiviteter. Rytmen och sambanden mellan allt detta är vad som utgör en individs vardagsliv. (Korn & Volda s.146). Då ingen människa existerar i ett tomt vakuum måste även vardagslivet kunna förstås på en samhällsnivå, Korn och Volda (2015, s.146) beskriver vardagslivet i samhället som de motsägelser som uppstår mellan individers personliga rytm och rytmen av det större samhället. Där vad en person kan kontrollera av sitt liv och tillvaro korsar vad hen inte kan kontrollera. I det moderna samhället är detta särskilt påtagligt då samhällsengagemang i många stater är begränsat till *speciella tillfällen* som till exempel riksdagsval. Det kan vara ännu starkare begränsade i mer auktoritära samhällen. Detta har skett till stor del på grund av att interaktionen mellan individ och stat i den moderna världen har blivit alltmer ytlig och då politiskt engagemang är något som sker i invånarens periferi. Följden av detta blir att individer inte riktigt deltar i samhället på grund av denna alienation från varandra och från samhället. (Ibid, s.146). I denna uppsats används begreppet vardagslivet främst för att beskriva interaktionen mellan individers vardagsliv och aktivism i sociala medier.

Infrastrukturer i ett samhälle har också en stor betydelse när det gäller vilka typer av samhällsengagemang som finns tillgängliga för befolkningen. Infrastrukturer är det de för givet tagna

och osynliga teknologiska och sociala underlag, och de möjliggör en standardisering av olika sedvänjor och samhällskonventioner. Infrastrukturer kan därför ofta reflektera de dominanta samhällsnormerna, och personer som tillhör en dominant grupp i ett samhälle kan därför ofta åtnjuta en större grad av personlig agens och makt, då deras värderingar och grupptillhörighet ofta speglar de värderingar och samhällsnormer som infört infrastrukturen. Infrastrukturer för samhällsengagemang designade av de i samhället med störst makt brukar därför reflektera deras värderingar även om dessa värderingar, inte är detsamma som resten av befolkningen. (Korn & Volda 2015, s.147). Infrastruktur behöver dock inte vara ett normativt hinder aktivister måste arbeta runt, utan istället kan de approprieras eller förändras för aktivisters egna ändamål. I kontexten för hur infrastrukturer kan möjliggöra samhällsengagemang kan de beskrivas som det sociotekniska substrat som möjliggör medvetenhet, handlande, och engagemang i ett samhälle. Till skillnad från den traditionella synen på infrastrukturer som någonting statiskt och normativt, så är infrastrukturer som kan beskrivas som understödjande för samhällsengagemang snarare i ett stadie av ständig förändring. Här kan befolkningen agera som samskapare av infrastruktur. Denna form av samskapande utveckling av nya infrastrukturer (som till exempel organisering i grupper på sociala medier) är vad Mosconi et al. (2017) kallar för infrastrukturering. En process där lokala eller gemenskapsbundna seder möjliggörs av olika teknologier på ett handgripligt sätt. Infrastrukturering behöver alltså inte nödvändigtvis ske utav professionella designers utan kan ske ”i det vilda” genom att sociotekniska resurser approprieras bortom deras tilltänkta användningsområden. Infrastrukturering är något som Mosconi et al. ser som väsentligt för ett samhälles välmående, speciellt lokala gemenskaper (Mosconi et al. 2017, s.962). Denna uppsats ämnar att kunna koppla infrastrukturering och vardagslivet till hur funktionsaktivister använder Twitter för samhällsengagemang, samt hur Twitter kan approprieras som en infrastruktur för samhällsengagemang.

3.2 Fyra synsätt på design och samhällsengagemang

Korn och Volda beskriver design för samhällsengagemang utifrån ett paradig av fyra olika tillvägagångsätt, som även karaktärisera den typ av samhällsengagemang och politiskt deltagande de riktar sig till (Korn & Volda 2015, s.149). Deras argument understöds här av de rön Mosconi et al. (2017) funnit under sina undersökningar av samhällsengagemang, samt Fromms (2015) redogörelser för hur digitala medier har använts för att samla drivkraft till samhällsförändring

3.2.1 Överläggning

Det första, *överläggning*, baseras på de möjligheter modern informationsteknik skapat för överläggning och debatt att förflytta sig från traditionella plattformar för media och kommunikation offline till motsvarigheter online. Diskursen som sker på dessa online plattformar är ofta samhällsfrågor som till exempel stadsplanering eller socialpolitik. Denna utgångspunkt för design vill främja diskussion mellan olika intressenter för designuppdraget för att kunna landa i en samstämmning om designen. Detta tillvägagångssätt reflekterar ofta en förståelse av samhällsengagemang som något som staten bjuder in medborgare till att delta i. Inbjudningar som oftast sker vid val eller när stora infrastrukturella och sociopolitiska beslut skall fattas. Detta tillvägagångssätt har haft en påverkan som ökat personers samhällsengagemang online, samt ökat möjligheterna för detta. Perspektivet ser dock fortfarande på politik som något som sker i vardagslivets periferi och är begränsat till specifika tillfällen. (Korn & Voids 2015, s.150).

3.2.2 Situerat deltagande

Det andra tillvägagångssättet, *situerat deltagande*, försöker diskret göra små speciella tillfällen av samhällsengagemang till en del av människors vardagsliv. En stor del av teorin bakom situerat deltagande baseras på konceptet *ubiquitous computing* som betonar de teknologier som absorberas av vardagslivet till den grad att befolkningen knappt inser dess närvaro i de olika aktiviteterna i sitt vardagsliv, något som då låter samhällsengagemang ske mellan olika tidsmässiga, spatiala, och sociala kontexter för vardaglig aktivitet. Användarundersökningar och designforskning utifrån detta tillvägagångssätt riktar sig därför till att hämta kunskap och förståelse på lokal nivå för att kunna förstå behoven av lokala medborgare. (Korn & Voids 2015, s.150).

Undersökningar kan även ske på online plattformar som sociala medier istället för att utgå från statistik eller liknande som skapats av stater eller stat-sponsrade entiteter. Den ökade populariteten av sociala medier öppnar även möjligheter för att designa utifrån situerat deltagande på ett sådant sätt att personers offline och online sociala nätverk kan integreras med varandra på ett sätt som sammansmälter naturligt med deras vardagsliv. Målet med detta är att utöka, sammankoppla, och bygga gemenskaper som kan sedan kan unifiera sig runt gemensamma orsaker för samhällsengagemang.

På en spatial nivå kan detta perspektiv av situerat deltagande även innebära att möjligheter för engagemang placeras i miljöer som tillåter samhällsengagemang på lokal nivå, för att göra det enkelt

och möjligt för personer att engagera sig i samhällsfrågor som rör de utrymmen där de vistas i sitt vardagsliv. Dessa möjligheter för engagemang kan vara stationära, mobila eller integreras i städers infrastruktur för att göra samhällsengagemanget till en del av vardagslivet. Målet för designers som utgår från situerat deltagande är att genom dessa olika metoder interagera samhällsengagemang på diskret sätt i invånarens vardagsliv. För vissa designers kan det innebära en typ av felanmälningssystem där personer kan enkelt rapportera problem som stör till exempel deras egen produktivitet. (Korn & Voids 2015, s.150). Situerat deltagande behöver dock inte vara begränsat till specifika platser utan kan även ta plats på sociala medier, särskilt genom att engagera individer lokalt i sina miljöer. Något som kan ske med målet av att kunna flytta dessa interaktioner och engagemang till en fysisk miljö (Mosconi et al. 2017, s.966). Samhällsengagemang som kan karaktäriseras som situerat deltagande på sociala medier är ofta de typer av engagemang som kan förflyttas och materialiseras på fysiska platser. Detta kan vara saker som att till exempel skapa möjligheter för lokalt samhällsengagemang genom att erbjuda möjligheter för individer att se hur deras samhällsengagemang online resulterat i direkta förändringar i deras lokala miljö eller gemenskap genom materialisering av den sociala aktivitet som sker online. (Mosconi et al. 2017, s.966). Detta tillvägagångssätt av att designa för eller möjliggöra för samhällsengagemang sker ändå bara vid speciella tillfällen som dikteras av stat eller samhälle (Korn & Voids 2015, s.146), men genom detta tillvägagångssätt är målet inte nödvändigtvis att vända på status quo utan ett försök att skapa mer harmoniska samhällen genom att engagera personer mer lokalt i de miljöer de lever i (Korn & Voids 2015, s151).

3.2.3 Disruption

Det tredje tillvägagångssättet Korn och Voids (2015) beskriver är *disruption*. Designers som bedriver designforskning och designarbete med denna utgångspunkt ämnar skapa verktyg för personer att utmana ett samhälles normer och status quo genom att skapa teknologier och dylikt som möjliggör direkt aktion som civil olydnad och protester. Dessa typer av disruptiva samhällsengagemang har sitt upphov i kollektiv frustration och ilska från en befolkning. Designforskare har utifrån detta undersökt hur aktivister använder nya medier och informationsteknologier för att kommunicera, organisera protester, och sända ut sina budskap. (Korn & Voids 2015, s.151). Ett sådant exempel på detta kan det sättet som chilenska studenter approprierade sociala medier som Twitter för att organisera protester, sprida sitt budskap, och själva rapportera händelser relaterade till protesterna som traditionella medier ignorerade (Fromm 2015, s.164). För decentraliserade former av protester som de i Chile blir de kommunikativa teknologierna som sociala medier, smarta mobiltelefoner, och meddelandeapplikationer särskilt viktiga. Även vid konflikter av allvarigare slag som naturkatastrofer eller krig kan aktivister använda sociala

medier för kommunicera och upplysa varandra på ett sätt som även når ut till anhängare som av olika anledningar inte kan delta i de fysiska protester och andra aktioner. Aktivisters appropriering av teknologier på detta sätt är ofta bortom deras tilltänkta syfte, och organiseringen är då ofta inte hållbar i längden. Designers som vill utveckla för disruptivt samhällsengagemang behöver enligt Korn och Volda förstå detta och designa nya och existerande artefakter på ett sådant sätt som tillåter långvarig aktivism, särskilt då disruptiv aktivism ofta rör sig bortom personers vardagsliv och existerar i speciella tillfällen skapta av de engagerade aktivisterna . (Korn & Volda 2015, s.151).

3.2.4 Friktion

Det fjärde tillvägagångssättet som Korn och Volda (2015) beskriver är *friktion*. Utgångspunkten för detta tillvägagångssätt är att försöka göra samhällsengagemang till en del av vardagslivet fristående från speciella tillfällen som tillvägagångssätten disruption och överläggning riktar sig till. Det skiljer sig även från situerat deltagande där speciella tillfällen för samhällsengagemang placeras i människors vardagsliv snarare än intrigeras till fullo in i de aktiviteter som utgör deras vardag. Detta tillvägagångssätt ämnar designa artefakter som får individer att ifrågasätta en samhälles normer och status quo. Ett exempel som givs för detta är teknologi som hindrar företag från att se en persons adress när de köper produkter som kräver identifiering genom statligt utfärdad identifikation. Effekten av detta blir att användare av denna funktion börjar ifrågasätta vad det innebär att dela personuppgifter samt konceptet av statligt utfärdad identifikation överhuvudtaget. Designers som använder sig av denna metod undersöker till hög grad olika exempel av friktion i samhället. Till exempel alternativ eller oppositionell media, där aktivister vill kringgå statssponsrad- eller privatägd media. Dessa undersökningar har främst riktat sig till aktivister som använder sig av etablerad teknologi och stabila medieplattformar (till exempel sociala medier) för att sprida information utan att vara begränsade av intressen från stat eller kapital. (Korn & Volda 2015, s.152).

Ett gott exempel av hur friktion som utgångspunkt för design eller samhällsengagemang är konceptet Social Street som undersöks av Mosconi et al. Social Street utgår från en dold Facebook grupp som skaffar medlemmar genom att lokalt annonsera dess existens via till exempel flygblad (Mosconi et al. 2017, s.972). Denna appropriering av Facebook för att organisera samhällsengagemang lokalt får effekten att deltagande i och gemenskap med sitt lokala samhälle blir del av Social Street-deltagarnas vardagsliv (Mosconi et al. 2017, s.989). Ofta är förhållandet mellan plattformar som Facebook och aktivister parasitiskt då aktivisternas mål och värderingar kan vara i konflikt med Facebooks ägares mål och värderingar med plattformen. Åskådare och skapare av alternativa medier kan genom detta

kringgående då fly undan de normativa speciella tillfällena för samhällsengagemang genom att förstå hur deras intressen av olika institutioner skiljer sig. (Korn & Volda 2015, s.152). För dessa exempel av friktion i samhället, och design för friktion så ligger vikten på att infrastrukturera samhällen på ett sätt som ger fler möjligheter och större inverkan av att aktivt engagera sig i samhället (Mosconi et al. 2017, s.962). Då infrastruktur tar lång tid att förändra så har designers utifrån friktions-perspektivet uppfunnit olika metoder för att kringgå, kritisera infrastrukturer, och provocera i människors vardagsliv. (Korn & Volda 2015, s.152).

Dessa fyra perspektiv ovan utgör den utgångspunkt som använts för att tolka, analysera och beskriva olika typer av aktiviteter observerade under netnografin och hur de relaterar till Twitters design och roll som infrastruktur för de observerade aktivisterna.

4. Metod

Detta kapitel ämnar beskriva den metod som användes i denna uppsats för att studera onlineaktivism, samt redogöra för hur den implementerades under arbetet med uppsatsen. Etiska ställningstaganden kring forskning på internet och Twitter behandlas, samt argumentation för metodikens validitet och empiri.

4.1 Netnografi

För att undersöka hur aktivism bedrivs på Twitter av funktionsvarierade personer användes metoden netnografi. Netnografi är en kvalitativ metod och en utveckling av traditionell etnografi, men istället för att utgå från fysiska sammanhang så är netnografi anpassad för att utföra etnografiska studier i datormedierade kommunikationssammanhang.

Forskningsområden för netnografi innefattar alla typer av interaktion och kommunikation på nätet, från kommunikationssammanhang som online videor eller bloggar, till sociala medier och chatttrum. (Frostling-Henningsson 2017, s.106). På sociala medier som Twitter har användare möjligheten att själva bestämma hur de syns på plattformen, samt även möjligheten till anonymitet. Dessa möjligheter för självrepresentation och anonymitet på plattformar som dessa är också tillgängliga för forskaren, vilket innebär att forskare kan utnyttja anonymiteten för att vara helt osedda under sin netnografi. (Ibid, s.107).

I netnografi utgår forskare ofta ifrån olika typer av online forum eller plattformar där social interaktion bedrivs. För att beskriva olika typer av interaktion finns det tre centrala begrepp. Synkron interaktion beskriver den sociala interaktion som sker i till exempel chatttrum, men kan även sträcka sig till internet forum och sociala medier, den präglas av en spontanitet och av en snabbare ton med förkortningar och dylikt och är ofta ytlig snarare än djupgående. Till skillnad från detta finns asynkron interaktion vilket skiljer sig från synkron interaktion genom att vara betydligt mer noga planerad och övervägd. Bloggar är goda exempel på detta. Den tredje och sista som Frostling-Henningsson (2017, s.113) går igenom är de så kallade Online Bulletin Boards. Dessa typer av forum förankrar sig i ett vist intresse som till exempel skidåkning och baserar sig på att intresserade personer publicerar inlägg om sitt intresse och social interaktion sker utifrån dessa (Ibid, s.114). Twitter som social media plattform har karaktärsdrag av alla dessa typer av interaktion då dess funktioner tillåter individer att skriva långa trådar av tweets och lägga

upp dem i en planerad ordning vilket liknar asynkron interaktion. Personer kan konversera i trådar under tweets och i direkta meddelanden vilket kan definieras som synkron interaktion, och till sist kan Twitter genom hashtaggar och genom närvaron av medieprofiler och företag skapa ett typ av online bulletin board där gruppering hänförelser till ett specifikt intresse, politisk rörelse, eller identitet kan kommunicera (Ibid, s.114).

4.2 Utförande

Undersökningen av funktionsaktivisternas aktivitet på Twitter genomfördes genom observerande netnografi, en gren av netnografi som utgår från att forskaren inte aktivt deltar i den gemenskap hen undersöker, utan istället observerar aktiviteten anonymt eller med informerat samtycke (Frostling-Henningsson 2017, s.111). För att följa en specifik grupp aktivister skapades ett anonymt Twitter-konto som i sin biografi introducerade sig som en svensk designstudent intresserad av tillgänglighet i design. Urvalet av kontona skedde genom att söka i Twitter med sökorden "Disability", "Accessibility" och "Disabled". Genom detta hittades en grupp av tio användare med 1000 eller fler följare som själva beskrev sig som aktivister eller använde sina konton för att bedriva någon form av onlineaktivism. De användare som valdes ut var alla kopplade till varandra antingen genom att följa varandra eller genom användande av samma hashtaggar. Utifrån dessa tio konton genomfördes en fältstudie som fokuserade på att hitta tydliga kategorier av aktivitet i nätgemenskapen. (Ibid, s.108). De kategorierna av aktivitet som togs fram under fältstudien var opinionsbildning, kampanjaktivitet, och mobiliserande aktivitet. Opinionsbildning definieras som aktivitet som skedde för att övertyga utomstående personer eller utbilda följare. Kampanjaktivitet är sådan aktivitet som fokuserar på att få individer att delta i saker som namnsamlingar, enkäter, eller pengainsamlingar. Mobiliserande aktivitet definieras som aktivitet menad att sätta press på personer och organisationer genom aktivitet på sociala medier, eller aktivitet som är relaterad till att organisera och mobilisera för aktivism i fysiska miljöer. Kategoriseringen skedde deduktivt i förhållande till hashtaggar och terminologi och induktivt genom de empiriska betraktelserna under fältarbetet (Frostling-Henningsson 2017, s.172). De empiriska betraktelserna fokuserade på funktionsaktivisternas beteende och aktivitet snarare än innehållet i deras tweets, dock användes innehållet delvis för att sätta tweets i sammanhang när de skulle kategoriseras utifrån de tre kategorierna var oklart (Alvehus 2013, s.230) Denna kategorisering kan betraktas som en typ av kodning av de olika observationerna som gjordes under netnografins gång (Bell 2015, s.253). Under fältarbetets gång ökade antalet följda konton till 17 för att öka mängden av empiriskt material som kunde observeras, samt för att göra representationen av individer i gruppen mer heterogen, med ett

fokus på att hitta individer som var till exempel funktionsvarierade HBTQIA-personer eller funktionsvarierade rasifierade personer (Frostling-Henningsson, s.119). Den aktivitet som observerades var inte bara den aktivitet från de följa funktionsaktivisterna, utan även det innehåll de delade på sin tidslinje genom retweets.

Under fältarbetet antecknades och kategoriserades observationerna av funktionsaktivisternas aktiviteter via en observationsmall (Bilaga 1) för att hålla forskningen systematisk och replikerbar genom att ge forskningen en hantverksvaliditet som gör det möjligt för andra forskare att återskapa studien och dess resultat (Alvehus 2013, s.123) Detta sker delvis i linje med tidigare netnografisk forskning (Scaraboto & Nunes Perieras 2013, s.395) undersökning online fettaktivism (aktivism kring acceptans av personer med fetma), dock kommer denna forskning inte karaktärisera eller identifiera varje enskild aktivist (Ibid, s.395) utan fokusera på att undersöka den medierade gemenskapen av funktionsaktivister på Twitter (Shumow 2015). Denna netnografi ämnar snarare likt Pearson och Trevisan (2015) att beskriva dessa aktivisters handlande och aktivism som ett uttryck från en grupp och på ett sådant sätt kunna hitta beteendemönster och dylikt som kan återges genom analys (Frostling-Henningsson 2017, s.119). I denna uppsats är analys, resultat och datamaterial alla oundvikligt sammankopplade, eftersom netnografi är i grunden en tolkande forskningsmetod där observationer först måste tolkas innan de kan presenteras (Ibid, s.120). Personliga uppgifter och information, samt information som kan länkas tillbaka till ett individuellt konto kommer alltså inte behandlas eller presenteras i denna studie, ett beslut som fattats utifrån ett etiskt ställningstagande då den observerande netnografen sker anonymt.

Målet med metodiken var att observera beteende från aktivisterna, analysera karaktären av diskussionen, kartlägga möjliga kopplingar till andra gemenskaper på Twitter, samt identifiera speciella aktiviteter och ritualer som aktivisternas gemenskap engagerar sig i. Netnografen avslutades när nya inlägg och diskussioner inte gav några nya insikter för analysen. Fältstudien för arbetet gjordes mellan 21-11-2018 och 23-11-2018, det huvudsakliga fältarbetet startade 24-11-2018 och genomfördes dagligen fram till 13-12-2018. Undersökningen gick inte tillbaka genom undersökta personers hela tidslinjer eller tweets gjorda före starten av fältstudien (såvida inte en aktivist retweetade äldre tweets), utan fokuserade på aktivitet som skedde under uppsatsskrivandets gång (Frostling-Henningsson 2017, s.109). Fältanteckningarna som togs under observationerna analyserades och tolkades utifrån de förklaringsmodeller som presenteras i kapitel 3.

4.3 Etiskt ställningstagande

Anledningen till varför individuella tweets och personer inte dokumenteras eller citeras i denna uppsats är för att undgå att de funktionsaktivister som studerats under denna studie kan hittas genom att sökningar görs på citerade tweets (Twitter u.å). Därför visas inte heller deras användarnamn eller annan identifierande information. Detta val är ett etiskt ställningstagande för att bevara de observerade individernas personliga integritet. För även om alla användare som följdes använde twitter offentligt och deras profiler och tweets är tillgängliga för alla så observerades de utan deltagande eller direkt informerat samtycke om att studien skulle ske. (Frostling-Henningsson 2017, s.117).

Användare av Twitter har även uttryckt obehag av att deras tweets skulle komma att användas eller publiceras i en studie utan deras informerade samtycke (Fiesler & Proferes 2018, s.6). Användarnas obehag varierade dock beroende på sammanhanget av twitter-forskningen, och till vilken grad deras information användes. För denna studie där tweets lästes för analys bland dussintals andra tweets var Twitter-användares obehag inte lika stort jämfört med deras obehag inför att deras tweets skulle citeras direkt (Fiesler & Proferes 2018, s.8). Särskilt om ett tweet citerades och attribuerades direkt till deras Twitter-konto (Ibid, s.8). Då specifika tweets är sökbara genom Twitters sök-funktion så är det inte möjligt att citera tweets direkt anonymt då deras profiler kan sökas upp genom denna funktion (Twitter u.å). Detta är skälet till att individuella tweets inte kommer sparas eller citeras i denna studie. Resultaten tolkas och presenteras istället utifrån de fältanteckningar som togs under netnografins gång.

4.4 Validitet

Netnografi har som metod flera fördelar när det gäller att undersöka användare. Den främsta av dem är att det är möjligt att få ut en stor mängd kvalitativa data ur en undersökning. Netnografi kräver jämfört med metoder som enkäter eller intervjuer mycket mindre administrativt arbete och tid då allt material för undersökningen finns tillgängligt utan att forskaren behöver kontakta intervjupersoner eller dela ut och samla in enkäter. En netnografi kan även undgå att resultatet av en observation blir influerat av forskarens närvaro eftersom sociala interaktioner mellan användare kan observeras utan att forskarens närvaro riskerar att influera eller störa de som observeras. Mängden av data som är tillgänglig för en netnografi kan dock också utgöra en begränsning då den kan riskera att dölja material från marginaliserade grupper i världen som kanske inte har samma tillgång till internet som icke-marginaliserade grupper. (Frostling-Henningsson, s.121). Netnografi ger nödvändigtvis inte heller en

total överblick av situationen för den grupp som studeras, då den kan existera även utanför det online forum som undersöks. Eftersom denna studie riktar sig till onlineaktivism och funktions varierade personers gemenskap online som forskningsområde, är detta inte en begränsning som kommer att påverka studien. (Ibid, s.122). Som en gren av etnografisk forskning riskerar även netnografi att falla i samma typ av fallgropar som etnografiska studier. Då som en tolkande metod finns risken att forskarens subjektivitet färgar resultaten. (Alvehus 2013, s.99). Något som kan leda till att reliabiliteten och validiteten av uppgiften skadas genom att producera osäkra resultat som inte kan replikeras av andra forskare (Ibid, s.122). Denna uppsats ämnar minska denna subjektivitet genom en klar redogörelse för hur netnografin genomfördes i avsnitt 4.2, samt genom ett tydligt observationsschema (Bilaga 1).

5. Resultat och analys

I detta kapitel behandla analys och tolkning dels av de observationer som genomfördes under fältarbetet av det datamaterial som samlades in. I huvudsak tolkas, analyseras och kategoriseras det beteende som observerades. Av kategorierna som behandlas i detta kapitel är den första kategorin *kampanjaktivitet* som berör aktivitet relaterad till pengainsamlingar, namninsamlingar, och dylikt. Den andra benämns *opinionsbildning* som berör aktivitet som diskurs kring funktionsvariation och aktivitet menad att utbilda, sprida medvetenhet kring funktionsvariation, samt förespråka olika former av samhällsförändring. Den tredje kategorin är *mobilisering* som behandlar aktivitet menad att organisera protester utanför Twitter, eller aktivitet menad att sätta socialt tryck på en individ eller organisation genom Twitter. Datamaterial som hashtaggar och olika termer funktionsaktivisterna använde sig av kommer också presenteras och beskrivas.

5.1 Observerade hashtaggar

På grund av de etiska ställningstaganden som gjordes inför netnografin så kan tweets inte citeras eller presenteras direkt i texten, men under fältarbetet observerades flera olika hashtaggar som funktionsaktivisterna använde för olika syften, ofta i kombination med varandra för att knyta samman följare av olika hashtaggar eller delar av funktionsaktivisternas gemenskap. De hashtaggar direkt relaterade till funktionsaktivism eller funktionsvariationer och vad de innebär presenteras nedan, grupperade ifall de berör samma ämne.

- #Plasticstrawban, #Strawban – Dessa hashtaggar använde aktivister för opinionsbildande- och mobiliserande aktivitet mot initiativ för att förbjuda plasticsugrör, något som enligt aktivister är för många funktionsvarierade personer ett viktigt verktyg för att dricka.
- #Accessibility – Denna hashtag användes främst under opinionsbildande diskussioner och mobiliserande aktivitet gällande tillgänglighetsfrågor
- #Suckitableism – Denna hashtag användes oftast av aktivister som utgav sig för att vara funktionsvarierade. I huvudsak användes den i personliga berättelser om hur de överkommit någon form av funktionsdiskriminering.
- #Spooniechat – Denna hashtag var menad för personer med funktionsvariationer som inte är direkt synliga på deras kroppar eller de tillgänglighetsverktyg de använde (till exempel psykiska

störningar eller kroniska sjukdomar) (World Health Organization 2011, s.8). Den användes med syftet av att anknyta olika personer med dessa funktionsvariationer till varandra.

- #Mentalillness – Denna hashtag användes främst av aktivister i opinionsbildande aktivitet kring psykiska sjukdomar och störningar.
- #Pain – En hashtag som används för opinionsbildande aktivitet kring kronisk smärta.
- #Treatment – En hashtag som används i opinionsbildande och kampanjaktivitet kring sjukvård för funktionsvarierade personer. Användes ofta i crowdfund-kampanjer för sjukvårdskostnader.
- #CripTheVote – En hashtag som användes främst av olika aktivister i frågor relaterade till val, rösträtt, och tillgänglighet av röstningsplatser för funktionsvarierade personer.
- #Disabledwhileblack – Denna hashtaggen var skapad och använd av svarta funktionsvarierade personer för att bedriva opinionsbildning kring deras upplevelser av funktionsvariation och rasism.
- #DisabilityWishlist – En hashtag som användare som utgav sig för att ha funktionsvariationer ofta använde för att dela med sig av till exempel amazon-önskelistor eller crowdfunding-kampanjer.
- #A11Y – En hashtag relaterad till tillgänglig digital design som användes av designers med en inriktning på tillgänglig design.
- #Criplit – En hashtag som användes för att katalogisera och sprida information om- och dela olika texter, artiklar, och böcker skrivna av funktionsvarierade personer.
- #Ownvoices – Denna hashtag användes av funktionsaktivister snarlikt hashtaggen #Criplit men #Ownvoices användes även kring konst och litteratur av till exempel rasifierade personer.
- #GivingTuesday – En hashtag som på tisdagar användes av flera av de funktionsaktivister som följdes för att samla olika crowdfunding-kampanjer för personer med funktionsvariationer.
- #Disability – Denna hashtag användes mest som en generell hashtag för diskurs och opinionsbildning kring funktionsvariation.
- #DoctorsAreDickHeads – Denna hashtag användes av individer som utgav sig för att vara funktionsvarierade för att beskriva olika tillfällen då de upplevde sig ha blivit diskriminerade mot eller felbehandlade av doktorer på grund av funktionsdiskriminering eller andra former av diskriminering som sexism eller rasism.
- #IDPD2018, #IDPwD2018, #InternationalDayofPeoplewithDisabilities – Dessa är tre variationer av hashtaggar som användes under den internationella dagen för personer med funktionsvariationer som skedde den 3-12-2019 under netnografin. Denna dag användes dessa hashtaggar både opinionsbildande aktivitet, och användare använde denna hashtag för att nå en större publik med crowdfunding-kampanjer för välgörenhet eller personliga behov.

- #JustAskDontGrab – Denna hashtag användes främst av personer som utgav sig för att ha synliga funktionsvariationer eller användare av tillgänglighetsverktyg som rullstolar. I huvudsak för att sprida medvetenhet kring hur deras personliga utrymme och kroppar inte respekterats i offentliga utrymmen.

5.2 Kategorier av aktivitet

Den aktivitet funktionsaktivisterna bedrev på Twitter kunde i huvudsak delas upp i tre tematiska kategorier (Frostling-Henningsson 2017, s171): *kampanjaktivitet, opinionsbildning, och mobilisering*. Dessa tre kategorier definierades under den inledande fältstudien då under netnografin observerades återkommande beteenden som skedde bland flera olika individer som följdes, samt av deras följare och personer som retweetades av de följda aktivisterna.

5.2.1 Kampanjaktivitet

Kampanjaktivitet innebär aktivitet och inlägg menade att sprida och få åskådare att delta i namninsamlingar, enkäter från olika organisationer, marknadsföra egenföretagande eller monetära insamlingar. Monetära insamlingar var den typ av kampanjaktivitet som förekom mest, och i de flesta fall var det insamlingar för enskilda personer eller hushåll genom crowdfunding-sidor som Gofundme. Majoriteten av dessa rörde personer som uppgav att de behövde hjälp att betala räkningar för sjukvård eller försökte finansiera någon form och tillgänglighetsverktyg som till exempel en motoriserad rullstol eller träning av en tjänstehund för att assistera dem. Kampanjaktivitet för enskilda individer skedde oftast mellan mindre och större konton, där ett större konto efterlyste crowdfunding-kampanjer eller dylikt som hen sedan delade med sina följare när användare svarade med till exempel Gofundme kampanjer. Dessa olika personliga kampanjer använde ofta bilder på personen i fråga, och saker relaterade till hens besvär eller behov. Individer använde sig även av Twitters fastnämningsfunktion för att göra personliga- eller andra personers insamlingskampanjer synliga omedelbart för användare som klickade för att läsa deras personliga tidslinjer. Hashtagfunktionen användes också för detta genom hashtaggar som #GivingTuesdays som även användes för andra typer av insamlingar bortom den funktionsaktivist-gemenskapen på Twitter. Hashtaggar kring olika event runt funktionsvariation användes också, till exempel International Day of Disabled Persons, hashtaggar relaterade till denna speciella dag användes av funktionsaktivister och andra Twitter-användare för att få sina insamlingskampanjer i rampljuset. Hashtaggar relaterade till denna dag användes även för att

marknadsföra egenföretagande som till exempel konstprojekt och online butiker för till exempel klädesplagg, konst, och dylikt. Detta utgör en annan typ av kampanjaktivitet och fokuserade ofta på att belysa konst och kulturprojekt skapade av funktionsvarierade personer, där termen ”own voices” och hashtaggen #ownvoices eller hashtaggar som #criplit (en kombination av orden ”cripple” och ”litterature”) användes för att beskriva de typer av media och konst som skapades av funktionsvarierade personer där funktionsvarierade personer var representerade. Denna kategori av aktivitet från funktionsaktivisterna kan tolkas utefter modellen av situerat deltagande, om Twitter fyller funktionen av social aktivitet, underhållning, eller nyhetsläsande i en persons vardagsliv så kan insamlingskampanjer för tillgänglighetsverktyg presentera ett speciellt tillfälle för socialt engagemang som kan dyka upp i deras vardagsliv (Korn & Volda 2015, s.151). Denna kampanjaktivitet reflekterar även hur aktivister för samhällsengagemang som insamlingar för enskilda personer har flyttats till datormedierade miljöer som agerar som en ersättning för de tidigare metoderna för att samla in pengar för att bekosta olika personliga behov (Ibid, s.149)

5.2.2 Opinionsbildning

Många av de aktivistkonton som följdes under netnografin hade som huvudsyfte att utbilda och opinionsbilda kring de frågor om sjukvård, tillgänglighet, och rättvisa som påverkar funktionsvarierade personers liv. Denna aktivitet innefattar en rad olika typer av tweets, riktade både utåt mot normfungerade personer, och inåt mot andra funktionsaktivister och funktionsvarierade användare. Mycket av denna typ av aktivitet karaktäriseras av att funktionsaktivister skriver så kallade trådar av tweets som relaterar till en personlig berättelse om diskriminering eller lidande. Ofta om de själva i fall där användaren i fråga utger sig för att vara en funktionsvarierad person, eller utger sig om anhörig till en funktionsvarierad person. Ofta användes tweets som visade en typ av funktionsdiskriminering som ett exempel för att tala om en marginalisering genom citera-tweet-funktionen. Hashtaggar som sammanfattade eller beskrev något fenomen funktionsaktivisterna ville föra framåt skapades också, ett exempel på detta är hashtaggen #doctorsaredickheads där funktionsaktivister beskrev olika exempel och personliga berättelser om hur de blivit behandlade illa av doktorer och sjukvårdssystemet, något som visade sig vara en relativt universell erfarenhet över hela världen då aktivister från en rad olika länder och kontinenter kunde vittna om detta fenomen. Det existerade även fall då funktionsaktivisterna riktade sig internt till deras egen gemenskap från ett intersektionellt av marginalisering. I huvudsak när det gällde hur könsidentitet, sexualitet, och rasifiering påverkar hur en funktionsvarierad person marginaliseras i samhället. För att upplysa om detta användes flera hashtaggar som till exempel #Disabledwhileblack där Svarta personer som utgav sig för att ha funktionsvariationer vittnade om hur

de utsatts för diskriminering i sjukvård och i samhället, både på en strukturell och personlig nivå. Med denna opinionsbildning och utbildningsinitiativ utgick funktionsaktivisterna i den överväldigande majoriteten av fallen utifrån den sociala modellen av funktionsvariation och trycker med enfaset på att det är i många fall samhället och dess normer som gör dem funktionsvarierade, även om de medicinska aspekterna av deras funktionsvariation också bidrar till att göra deras liv svårare (World Health Organization 2011, s.4). Möjligheten att bedriva opinionsbildning och utbildande aktivism är något som framkommit som resultat av att den vanliga individens mediekunskaper har ökat och att sociala medier har givit marginaliserade personer som funktionsvarierade personer en plattform för att bedriva sin aktivism, och engagera sig eftersom sociala medier tillåter en global kommunikation och ett globalt informationsflöde (Mihalidis 2014, s.21). Denna utveckling tillåter personer som dessa aktivister att delta i samhällsdebatten både som producenter och konsumenter av diskursen kring funktionsvariation. Spridbarheten av aktivism och samhällsengagemang på sociala medier är också en faktor som gör det möjligt för funktionsaktivister att få sina röster hörda, på sådant sätt att de kan vara med och definiera vad funktionsvariation innebär i samhället. Vilket i detta fall överväldigande överensstämmer med den sociala modellen av funktionsvariation, som WHO konstaterar har populariserats som resultat av att funktionsvarierade personer själva engagerar sig i aktivism snarare än att representantorganisationer och andra tredje parter som anhängare leder diskursen (World Health Organization 2011, s.4). Om denna aspekt av funktionsaktivism på Twitter skulle det kunna påstås att den fokuserar på utbildning och opinionsbildning och är en form av överläggning, där de speciella tillfällena och möjligheterna för samhällsengagemang blott flyttats från traditionella kommunikationskanaler till motsvarigheter online (Korn & Vaida 2015, s.149). Användandet av hashtaggar för att sprida information och länka samman olika berättelser till ett gemensamt narrativ fungerar som en typ av situerat deltagande. Även om Twitter är en del av en användares vardagsliv så är en hashtag blott en möjlighet för samhällsengagemang snarare än någonting som Korn och Vaida skulle definiera som friktion eller disruption (Korn & Vaida 2015, s.151). Snarare är hur funktionsaktivister använder plattformarna för aktivism en form av disruption (Ibid, s.151), av den normala ordningen för samhällsengagemang kring funktionsvariation. Där istället för att utgå från den traditionella modellen av opinionsbildning som bygger på förespråkare i form av organisationer eller anhängare, så approprierar funktionsaktivister på Twitter webbplatsens horisontella struktur som en infrastruktur (Mosconi et al. 2017, s.962). Detta är möjligt då det inte finns samma sociala barriärer mellan till exempel politiker och privatpersoner. Därför kan funktionsaktivisterna bedriva sin aktivism, genom att svara direkt på en politiker eller annan inflytelserik person med sina egna erfarenheter av marginalisering. Något som utgör en form av disruption (Korn & Vaida 2015, s.151). Dock är de inte de första med att själv-organisera på detta sätt

då den förändrade bilden av funktionsvariation och funktionsvarierade personer började förändras tack vare självorganisation redan på 1970-talet (World Health Organization 2011, s.3).

5.2.3 Mobilisering

Mobiliserande aktivitet är den aktivitet som är starkast knuten till världen utanför Twitter och sociala medier. Den innefattar även olika typer av direkt aktion som funktionsaktivister på Twitter bedriver och försöker mobilisera sina följare till. För aktiviteter som sker delvis utanför Twitter karaktäriseras detta främst av vittnesmål och dokumentering av fysiska protester, politiska debatter samt upplysningar till funktionsvarierade personer i funktionsaktivistens närhet om saker som kan störa tillgängligheten av en fysisk plats som en tågstation eller varningar för hur nya förändringar i välfärdsystem eller infrastruktur kan komma att försvåra deras vardagsliv.

På lokal nivå fungerar alltså viss aktivitet från delar av den medierade gemenskapen av funktionsaktivister på Twitter som en hybrid mellan samhällsengagemang i digitala och fysiska utrymmen, särskilt i fall där flera personer i samma sociala krets av gemenskapen följer varandra och bor i samma område eller stad (Shumow 2015, s.5; Mosconi et al. 2017, s.981).

Denna kategori av aktivitet innefattar även direkt aktion över sociala medier som verkar för att vara disruptiva och skapa tillräckligt med press på en person, företag, stat, eller annan organisation för att leda till en positiv förändring för funktionsvarierade personer. Aktivisterna använde sig av Twitters funktioner som retweets, svartweets och citerande tweets för att pressa en person eller organisation för att uppnå målet för deras aktivism. Ofta har dessa typer av aktioner inte varit centralt organiserade utan snarare startat spontant från flera olika funktionsaktivister, till synes oberoende av varandra förutom att de är medvetna om problemet de vill påverka. Aktioner och mobiliseringar som dessa sker oftast på grund av att en aktör uttrycker sig ableistiskt eller gör någonting som bidrar till vad funktionsaktivister anser vara strukturell funktionsdiskriminering. Denna aktivitet utgör en form av disruption genom att utnyttja kollektiv ilska för att utföra disruption (Korn & Voidsa 2015, s.151).

Under netnografin observerades flera händelser som gav upphov till denna typ av aktivitet. Ett exempel på detta var när en av de följda aktivisterna efter en flygresa upptäckte att flygbolaget hade skadat hans rullstol som skulle kräva reparationer och där bolaget sedan nekat att det var deras fel. Med hans tweet följde flera fotografier från flygplatsen på aktivistens skadade rullstol. Genom att uppvigla följare till att twittra till flygbolagets Twitter-konto samt ta kontakt med företagets kundtjänst via andra kanaler

skapades ett stort tryck på företaget. Till slut publicerade företaget en offentlig ursäkt som även beskrev hur de skulle ändra sina rutiner för att förhindra att andra passagerares rullstolar skulle komma till skada under resor. Funktionsaktivisten som förs vittnade om hur flygbolaget skadat hans rullstol vittnade sedan om att flygbolaget även kontaktat honom och erbjudit sig att betala för hans rullstolsreparation. Denna typ av aktion är snarlik andra aktioner som visat sig effektiva tidigare. Ett exempel på liknande aktioner skulle kunna vara hur deportationen från USA av en argentinsk-amerikansk student stoppades genom att de personerna med auktoritet att stoppa deportationen sattes under press av aktivister och privatpersoner till att förändra sitt beslut (Fromm 2015, s.157).

5.3 Appropriering av Twitter som infrastruktur

De sätt som funktionsaktivisterna använder Twitter för att sprida sina budskap, bedriva onlineaktivism och, engagera sig i den medierade gemenskapen av funktionsvarierade personer på Twitter kan beskrivas som en form av infrastrukturering. Detta genom att majoriteten av funktionsaktivisterna använde Twitter dagligen för att engagera sig i de olika former av aktivitet som beskrivs i avsnitt 4.2. Funktionsaktivisterna approprierade Twitter genom att använda dess olika funktioner på olika sätt som bygger på utifrån den ursprungliga omfattningen av Twitters design, då de kunde påverka och skapa förändringar i sin fysiska tillvaro och sitt lokala samhälle (Mosconi et al. 2017, s.962). Twitter var effektivt för mobiliserande och opinionsbildande aktivitet därför att plattformen gav aktivister direkta och offentliga kontaktmöjligheter till individer och organisationer de ville påverka med sin aktivitet. Något som är möjligt på grund av att alla konton på Twitter kan nå offentligt genom omnämningar av deras användarnamn eller direkta svar på deras tweets (förutom de fall då kontots ägare låser sitt konto). Denna designaspekt kan länkas till hur medierade gemenskaper möjliggörs av digitala plattformar som gör samhällsengagemang möjligt (Mihailidis 2015, s.20). Utöver detta fungerar hashtaggar och retweets som verktyg som gör det enkelt för aktivister att kommunicera både i sin egen medierade gemenskap men även som en metod för att nå andra medierade gemenskaper på Twitter, något som även observerats i tidigare forskning (Wang et al. 2016, s.860). Detta är effektivt då Twitter som plattform inte skiljer sina användare från varandra genom till exempel a gruppera dem i olika forum.

Twitter kan definieras som en infrastruktur både ur perspektivet av att reflektera en standardisering av hur social interaktion utvecklats i digitala medier (Korn & Volda 2015, s.147). En standardisering som även givit upphov till utvecklingen av medierade gemenskaper då befolkningens mediekunskaper ökat (Mihailidis 2015, s19). Något som innebär att Twitters design till viss del reflekterar de dominant

normerna i samhället (Korn & Volda 2015, s.147), och därför inte nödvändigtvis leder till en tillgänglig designfilosofi av Twitter. Design på internet har inte nödvändigtvis har alla de verktyg som funktionsvarierade personer behöver som norm (World Health Organization 2011, s.184). Infrastrukturering är dock inte beroende av designernas arbete (Mosconi et al. 2017, s.962), något som funktionsaktivisterna demonstrerar genom att till exempel utöva påtryckningar mot Twitter som företag att utveckla bättre tillgänglighetsverktyg. Aktivister försöker även utbilda och sprida hur användare kan använda sig av existerande tillgänglighetsverktyg på Twitter som bildbeskrivningar, samt hur de kan skriva egna bildbeskrivningar i tweets när de publicerar media som GIF:ar vilka inte kan ges alternativtext genom Twitters egna verktyg. Detta kan beskrivas som att funktionsaktivisterna agerar som samskapare av Twitter som infrastruktur. (Ibid, s.962).

6. Diskussion, slutsats och framtida forskning

Detta kapitel ämnar redovisa och argumentera för slutsatserna som drogs utefter resultaten av netnografin. Något som görs genom en diskussion som argumenterar kring vad resultaten faktiskt innebär och en slutsats utifrån diskussionen. Detta kapitel inbegriper även ett avsnitt om framtida forskning i ämnet av funktionsaktivism online, men även för forskning kring medierade gemenskaper och samhällsengagemang online på en mer generell nivå.

Av den aktivitet som funktionsaktivisterna bedrev via Twitter kan frågan ställas huruvida de aktiviteter som aktivisterna engagerade sig i kan beskrivas som aktivism eller samhällsengagemang, och i vilken bemärkelse Twitter bidrar till att möjliggöra dem.

Något som talar för att aktivisternas användande av Twitter kan definieras som aktivism och samhällsengagemang är hur kampanjaktivitet som observerats speglas i tidigare forskning där välgörenhetsengagemang beskrivits som aktivism. Crowdfunding och andra former av kampanjaktivitet relaterat till monetära donationer definieras som en form av aktivitet av Lewis et al. (2014), och denna typ av aktivitet kan definieras som situerat deltagande (Mosconi et al. 2017, s.966; Korn & Volda 2015, s.150). Effektiviteten av pengainsamlingar online kan dock bestridas om den jämförs med tidigare forskning där mängden av personer som delar initiativ för crowdfunding kan medföra att individer inte själva donerar då de på grund av att de stora antalet engagerade får dem att tro att deras bidrag inte är nödvändiga (Lewis et al. 2014, s.6). På samma sätt kan effektiviteten av kampanjaktivitet på Twitter bestridas då även om de aktivister som delar med sig av en individs Gofundme-kampanj för till exempel sjukvårdsräkningar har många följare innebär det inte att den kommer vara lyckosam. Parametrarna för de crowdfundingkampanjer som observerades ser dock annorlunda ut, då de oftast bara skulle hjälpa en person eller ett hushåll så kan en åskådares känslomässiga respons vara annorlunda än för större och mer avlägsna situationer. En åskådares villighet att delta i välgörenhet som dessa crowdfundingkampanjer kan även vara annorlunda då målsumman ofta är betydligt mindre än för storskaliga välgörenhetskampanjer som Save Darfur (Lewis et al. 2014). Då netnografin inte sträckte sig utanför Twitter som plattform så mättes inte heller effektiviteten av dessa crowdfundingkampanjer i denna uppsats.

Av tidigare forskning att döma har Twitter som kommunikativ plattform visat sig vara ett effektivt verktyg för opinionsbildning, den har till och med visat sig effektiv för funktionsaktivister och haft inflytande över traditionella mediers rapportering (Pearson & Trevisan 2015, s.933). Utifrån de fyra

synsätten på design som Korn och Voids presenterar så kan opinionsbildning fungera som en form av situerat deltagande eller friktion beroende på hur intensivt budskapet är (Korn & Voids 2015, s.150).

Det sätt som både funktionsaktivister och andra oberoende individer använder Twitter kan även tolkas som en form av infrastrukturering som ger dem större möjligheter att nå ut med ett budskap men även ge en större variation av budskap att ta del av (Mosconi 2017, s.962). Något som möjliggjorts av tillgången till sociala medier, och att den växande mediekunskapen i samhället vilket möjliggjort skapandet av medierade gemenskaper (Mihailidis 2015, s.20). Att funktionsaktivister aktivt bedriver denna typ av opinionsbildande aktivitet kan även kopplas till hur funktionsvarierade personer allt mer kräver att vara själv-förespråkande och bemyndigade att påverka samhället i frågor gällande hur de behandlas av samhället (World Health Organization 2011, s.147)

Vad det gäller mobiliserande aktivitet har den framkommit som följd av att funktionsvarierade personer önskar egenmakt i frågor som påverkar deras liv (World Health Organization 2011, s.3), och hur utvecklingen av sociala medier lämnat rum för infrastrukturering av dessa vilka lett till bildandet av medierade gemenskaper (Mosconi et al. 2017, s.962; Mihailidis 2015, s.20). Detta var även en typ av aktivitet där under loppet av netnografin både orsaker, åtgärder och resultat av aktiviteten kunde observeras. Likt hur onlineaktivism tidigare bedrivits (Fromm 2015, s.157) baserade sig denna form av aktivitet på att sätta press på individer och organisationer med makt att förändra någonting. Vare sig detta handlade om att påverka politiker, eller som i det konkreta fall som observerades, att pressa stora företag till återbäring. Eftersom Netnografin gjordes under en kortare period går det inte att avgöra huruvida de förändringar som denna form av aktivism vållade kommer ha en långvarig effekt eller leda till en större samhällsförändring. Om mobiliserande aktivitet på Twitter fortsätter vara effektiva vid enskilda händelser kan de fungera som en form av friktion (Korn & Voids 2015, s.151), som utvecklas som följd av funktionsaktivisternas infrastrukturering av Twitter (Mosconi et al. 2017, s.962).

För att kunna dra fler slutsatser och finna större bevisunderlag för de rön som presenteras i denna uppsats skulle dock vidare forskning av funktionsaktivism online behöva genomföras. På grund av att netnografi, likt andra former av etnografi är en tolkande metod så finns det en risk för partiskhet från utövarens sida (Frostling-Henningsson 2017, s.120). Det skulle därför kunna vara av intresse för framtida forskare i ämnet att komplettera netnografin med en ytterligare metod som till exempel intervjuer med funktionsaktivister för att även kunna svara på frågan om varför funktionsaktivister använder sig av plattformar som till exempel Twitter. Intervjuer skulle i detta ändamål kunna vara en hjälpsam metod då de skapar en stor mängd av kvalitativa data som skulle kunna analyseras i

förhållande till de observationer som genomförts (Bell 2015, s.189). För att kunna dra fler slutsatser kring hur den medierade gemenskapen av funktionsaktivister använder Twitter skulle även en netnografi över ett större tidsspann kunna genomföras. Denna netnografi skulle även kunna vara multimodal och kombinera kvalitativ netnografi med digitala forskningsmetoder som nätverksanalys, något Frostling-Henningsson föreslår för att ge en mer heltäckande bild av ett forskningsområde (Frostling-Henningsson 2017, s.122). Framtida forskning behöver inte heller begränsa sig till just funktionsaktivism då medierade gemenskaper är ett fenomen som sker i en stor variation av grupper på både lokal och global nivå (Shumow 2015).

Denna uppsats har genom netnografi av funktionsaktivister som fallstudie studerat samhällsengagemang och onlineaktivism med inriktning på medieteknik och design. Den huvudsakliga frågeställningen för uppsatsen var ”Hur används Twitters funktioner av funktionsaktivister för att bedriva aktivism?”

Medierade gemenskaper har blivit allt viktigare när det gäller hur människor agerar i samhället (Shumow 2015). Detta har skett i takt med att sociala medier infrastruktureras på global och lokal nivå samt genom att teknologin approprieras för både vardagliga ändamål och för samhällsengagemang (Korn & Vaida 2015, s.147; Mosconi et al. 2017, s.962). Under netnografien observerades detta i flera olika former av aktivism, där aktivisterna approprierade Twitters olika funktioner för att göra sin aktivism möjlig. De agerade på ett sätt som approprierade Twitter som en infrastruktur för de olika typer av aktivism som de bedrev. Genom att utnyttja strukturen av Twitter kunde de direkt sätta press och tala till olika personer och organisationer som antingen kunde övertygas till att stödja deras sak eller pressas till att vidta någon form av förändring. Något som underlättas av hur strukturen av Twitter som plattform ser ut, då användare inte skiljs åt i mindre forum och deras profiler under standardinställningar är offentliga för alla användare. Dessa sätt att använda Twitter är dock inte nödvändigtvis vad som karaktäriserar funktionsaktivisterna på Twitter.

Svaret på den inledande frågeställningen, om hur funktionsaktivisterna använder Twitters funktioner för att bedriva aktivism, är då snarare att aktivisterna approprierade Twitter genom infrastrukturering (Mosconi et al. 2017, s.962). Något de gjorde för att göra plattformen till en infrastruktur för samhällsengagemang och aktivism, samt för att göra plattformen mer tillgänglig för funktionsvarierade personer genom att utveckla olika sedvänjor och normer för hur en individ kan göra de delar av Twitter som är otillgängliga mer tillgängliga för personer med till exempel sensoriska funktionshinder (World Health Organization 2011, s.185). Genom att infrastrukturera Twitter på detta sett har funktionsaktivisterna själva gemensamt designat en plattform för friktion (Korn & Vaida 2015, s.151) som de kan använda för att bedriva samhällsengagemang och aktivism.

7. Referenser

Alvehus, J (2013). *Skriva uppsats med kvalitativ metod: en handbok*, 1. uppl. Stockholm: Liber. ISBN: 9789147099153

Bell, J. (2015). *Introduktion till forskningsmetodik*. Upplaga 5. Lund: Studentlitteratur. ISBN: 9789144110622

Fromm, M. (2015). From Mediated to Mediator: How Youth Use Digital Media to Open the Public Sphere, Empower Activism and Reclaim Voice. I: Shumow, M (red.) *.Mediated communities: civic voices, empowerment and media literacy in the digital era*. New York: Peter Lang. ISBN: 978-1-4331-2455-6 s.157-170

Fiesler, C. Proferes, N. (2018) ““Participant” Perceptions of Twitter Research Ethics’, *Social Media + Society*. doi: 10.1177/2056305118763366.

Frostling-Henningsson, M. (2017). *Kvalitativa metoder: introspektion, poesi, netnografi, collage och skuggning*. Upplaga 1. Lund: Studentlitteratur. ISBN: 9789144110288

Korn, M. Volda, A. (2015). Creating Friction: Infrastructuring Civic Engagement In Everyday Life. I: *CA '15 Proceedings of The Fifth Decennial Aarhus Conference on Critical Alternatives*. Århus, Danmark 17-21 Augusti 2015, s.145-156. DOI: <https://doi-org.till.biblextern.sh.se/10.7146/aahcc.v1i1.21198>

Lewis, K. Gray, K. & Meierhenrich, J. (2014). The Structure of Online Activism. *Sociological Science*, vol. 1, s.1-9.

Lim, M. (2013) ‘Framing Bouazizi: ‘White lies’, hybrid network, and collective/connective action in the 2010–11 Tunisian uprising’, *Journalism*, 14(7), s.921–941. doi: 10.1177/1464884913478359.

Mosconi, G. Korn, M. Reuter, C. Tolmie, P. Teli, M. Pipek, V. (2017). From Facebook To The Neighbourhood: Infrastructuring of Hybrid Community Engagement. *Computer Supported Coop Work*, 26(4) s.959-1003. <https://doi-org.till.biblextern.sh.se/10.1007/s10606-017-9291-z>

Mihailidis, P. (2015). Media Literacy and Mediated Communities: Emerging Perspectives for Digital Culture. I: Shumow, M (red.) *.Mediated communities: civic voices, empowerment and media literacy in the digital era*. New York: Peter Lang. ISBN: 978-1-4331-2455-6. s.15-29

Miller Ryan A. (2017) "My Voice Is Definitely Strongest in Online Communities": Students Using Social Media for Queer and Disability Identity-Making. *Journal of College Student Development*, 58(4), s.509-525

Pearson C, Trevisan F. (2015). *Disability activism in the new media ecology: campaigning strategies in the digital era*, *Disability & Society*, 30:6, s.924-940, DOI: 10.1080/09687599.2015.1051516

Scaraboto D, Nunes Periera S.J. (2013). Rhetorical Strategies of Consumer Activists: Reframing Market Offers to Promote Change. *BAR: Brazilian Administration Review*, 10(4), s.389-414.

Shumow, M. (2015). Conceptualizing Mediated Communities. I: Shumow, M (red.). *Mediated communities: civic voices, empowerment and media literacy in the digital era*. New York: Peter Lang. ISBN: 978-1-4331-2455-6. s.1-14.

Twitter (u.å). *How to use Twitter search*. <https://help.twitter.com/en/using-twitter/twitter-search>
[Hämtad: 2018-12-25]

Wang, Rong, Wenlin, Liu, & Shuyang, Gao. (2016). *Hashtags and information virality in networked social movement, Examining hashtag co-occurrence patterns*. *Online Information Review*(7), s.850-866.

World Health Organization. (2011) *World report on disability*. Geneva: World Health Organization.
Tillgänglig på Internet: http://www.who.int/disabilities/world_report/2011/report/en/index.html
[Hämtad: 2019-01-20]

8. Bilagor

1. Observationsmall

Denna mall användes genomgående under arbetet, men genomgick en förändring efter fältstudien där rubriker för de analytiska kategorierna lades till för att underlätta anteckningstagandet. Anteckningarna under arbetet togs för hand.

Datum	
Kampanjaktivitet	Övriga anteckningar
Opinionsbildning	
Mobilisering	
Hashtaggar	Termer